

Sakshandsamar: Norunn Haugen, konst. økonomisjef
Sak nr.: 2023/1728 - 33

Saksgang

Saksnummer	Møtedato	Utval
		Formannskapet
		Kommunestyret

Budsjett 2024 / Økonomiplan 2024-2027

Kommunedirektøren rår formannskapet til å gje slik tilråding:
Formannskapet rår kommunestyret til å gjere slikt vedtak:

1. Driftsbudsjettet vert vedteke i samsvar med løyvingsskjema 1 og 2 som syner sum samla budsjetttramme for tenestemråda på 987 888 644 kr for året 2024.

Løyvingsskjema 1

Løyvingsskjema 1 Beløp i 1000 kroner	Budsjett 2023	Budsjett 2024	ØP 2025	ØP 2026	ØP 2027	Rekneskap 2022
1 Rammetilskot	-473 217	-525 191	-527 856	-527 860	-527 872	-456 323
2 Inntekts- og formueskatt	-379 971	-405 474	-405 474	-405 474	-405 474	-387 097
3 Eigedomsskatt	-74 974	-92 382	-98 780	-100 390	-100 390	-72 435
4 Andre generelle driftsinntekter	-65 574	-79 568	-79 363	-79 175	-79 005	-66 709
5 Sum generelle driftsinntekter	-993 736	-1 102 615	-1 111 473	-1 112 899	-1 112 741	-982 563
6 Sum frå løyvingsskjema 2	958 679	1 048 726	1 057 886	1 014 942	1 004 333	934 311
7 Avskrivningar	70 390	75 538	75 538	75 538	75 538	71 623
8 Sum netto driftsutgifter	1 029 069	1 124 264	1 133 424	1 090 480	1 079 871	1 005 933
9 Brutto driftsresultat	35 332	21 650	21 951	-22 419	-32 870	23 370
10 Renteinntekter	-10 500	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000	-8 439
11 Utbyte	-8 000	-11 000	-10 000	-10 000	-10 000	-9 545
12 Gevinst og tap på finansielle omløpsmiddel	-3 500	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-867
13 Renteutgifter	40 500	63 200	66 500	72 000	75 000	24 467
14 Avdrag på lån	41 000	45 000	48 000	57 000	60 000	44 244
15 Netto finansutgifter	59 500	74 200	81 500	96 000	102 000	49 860
16 Motpost avskrivningar	-70 390	-75 538	-75 538	-75 538	-75 538	-71 623
17 Netto driftsresultat	24 442	20 312	27 913	-1 957	-6 408	1 607
Disponering eller dekking av netto driftsresultat						
18 Overføring til investering	2 880	2 800	2 800	2 800	2 800	3 780
19 Avsetjing til bundne driftsfond	2 788	3 902	3 902	3 902	3 902	13 509
Bruk av bundne driftsfond	-14 473	-14 701	-13 930	-11 724	-7 780	-11 826
19 * Herav frå Løyvingsskjema 2 (netto)	-11 685	-12 198	-11 427	-9 221	-5 277	198

20	Avsetjing til disposisjonsfond	36 851	51 244	51 244	56 864	57 370	50 725
	Bruk av disposisjonsfond	-52 488	-63 557	-71 929	-49 885	-49 885	-57 797
20	* Herav frå Løyvingsskjema 2 (netto)	-36 311	-48 640	-48 640	-48 640	-48 640	-36 258
21	Dekking av tidlegare års meirforbruk	0	0	0	0	0	0
22	Sum diponeringar eller dekking av netto driftsresultat	-24 442	-20 312	-27 913	1 957	6 408	-1 607
23	Framført til inndecking i seinare år	0	0	0	0	0	0

Løyvingsskjema 2

Løyvingsskjema 2							Rekneskap
Beløp i 1000 kroner							2022
	Budsjett 2023	Budsjett 2024	ØP 2025	ØP 2026	ØP 2027		
Administrasjon	40 471	43 295	44 417	43 817	44 417		60 285
Oppvekst	331 094	357 705	361 723	361 723	361 723		335 538
Helse og omsorg	355 335	404 021	408 323	403 323	401 043		365 925
Plan og forvaltning	112 983	98 224	92 851	90 095	87 119		90 560
Kultur og næring	70 800	74 642	72 505	71 624	71 615		51 581
Kraft	-34 000	-24 000	-16 000	-17 500	-17 500		-19 433
Fellesområde pensjon og lønnsavsetningar	34 000	34 000	34 000	4 000	2 000		14 641
Budsjettramme sektorområda	910 682	987 888	997 818	957 080	950 415		899 098
Overført til løyvingsskjema 1							Rekneskap
							2022
	Budsjett 2023	Budsjett 2024	ØP 2025	ØP 2026	ØP 2027		
Budsjettramme eks. avsetj./bruk - fond	958 679	1 048 726	1 057 886	1 014 942	1 004 333		934 311
Overføring til investering	0	0	0	0	0		900
Avsetjing til disposisjonsfond	851	1 244	1 244	1 244	1 244		20 475
Buk av disposisjonsfond	-37 162	-49 885	-49 885	-49 885	-49 885		-56 733
Avsetjing til bundne driftsfond	296	710	710	710	710		10 024
Bruk av bundne driftsfond	-11 981	-12 908	-12 137	-9 931	-5 987		-9 826
Budsjettramme sektorområda	910 682	987 888	997 818	957 080	950 415		899 151

2. Investeringsbudsjettet for 2024 vert vedteke i samsvar med løyvingsskjema Investering og løyvingsoversikt prosjekt.

Løyvingsskjema investering

Løyvingsskjema Investering		Budsjett	Rev.bud					Rekneska
Beløp i 1000 kroner		2023	2023	ØP 2024	ØP 2025	ØP 2026	ØP 2027	p 2022
1	Investeringer i varige driftsmidler	132 725	155 242	194 750	430 500	243 000	108 800	83 604
2	Tilskudd til andres investeringer	4 700	1 000	11 000	1 000	1 000	1 000	1 065
3	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 880	11 880	2 800	2 800	2 800	2 800	3 788
4	Utlån av egne midler		3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	
5	Avdrag på lån		0	0	0	0	0	
6	Sum investeringsutgifter	140 305	171 122	211 550	437 300	249 800	115 600	88 457
7	Kompensasjon for merverdiavgift	-16 145	-18 723	-26 410	-77 800	-41 400	-14 300	-8 064
8	Tilskudd fra andre	-1 200	-1 200	-14 000	0	0	0	-2 614
9	Salg av varige driftsmidler		0	0	-18 000	-18 700		-462

10	Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	-487
11	Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0	0
12	Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-1 026	-1 026	-1 038	-1 050	-4 062	-7 062	-989
13	Bruk av lån	-120 080	-138 977	-165 340	-335 700	-183 900	-95 500	-73 536
14	Sum investeringsinntekter	-138 451	-159 926	-206 788	-432 550	-248 062	-116 862	-86 153
15	Vidareutlån	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000	30 000	51 800
16	Bruk av lån til vidareutlån	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-60 000	-30 000	-51 800
17	Avdrag på lån til vidareutlån	1 737	6 737	2 000	2 000	4 000	6 000	9 163
18	Mottatte avdrag på vidareutlån	-2 191	-7 191	-2 000	-2 000	-4 000	-6 000	-5 161
19	Netto utgifter vidareutlån	-454	-454	0	0	0	0	4 002
20	Overføring fra drift	-2 880	-12 222	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800	-3 780
21	Avsetninger til bundne investeringsfond	454	454	0	0	0	0	-4 002
21	Bruk av bundne investeringsfond		0				0	0
22	Avsetninger til ubundne investeringsfond	1 026	1 026	1 038	1 050	4 062	7 062	776
22	Bruk av ubundne investeringsfond		0	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	0
23	Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0	0
24	Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-1 400	-10 742	-4 762	-4 750	-1 738	1 262	-7 006
25	Fremført til inndekning i senere år (udekka beløp)	0	0	0	0	0	0	-700

Løyvingsoversikt prosjekt

Prosjektnr	Prosjekt Beløp i 1000kr	Rev.bud 2023	ØP 2024	ØP 2025	ØP 2026	ØP 2027	Rekneskap 2022
20301	Omsorgsbustader Stedjevegen/Kyrkjebakken	0	15 000	21 000	0	0	0
20602	Ny slamskiljar Lunde	0	0	500	0	0	0
20606	Vassleidning VL 110 Lunde	0	0	0	0	1 300	0
21303	Skuleutbygging Sogndal sentrum	6 110	31 000	279 000	170 000	50 000	8
21400	Ny avkøyning Rv5-Ingafossen Sogndal	0	0	0	0	0	0
21500	Avlaup - rammeløyving	1 950	10 000	10 000	150 000	15 000	0
21501	Vatn rammeløyving	1 250	15 000	15 000	20 000	20 000	0
22102	Rammeløyving IKT	100	3 500	3 500	35 000	3 500	0
22300	Bygg - rammeløyving	17 500	8 000	8 000	80 000	8 000	0
22310	Barnehage Kaupanger	0	5 500	38 000	16 000	0	0
22325	Samfunns- og kulturlokale m.m. Saften	1 131	57 000	40 000	0	0	0
22400	Veg - rammeløyving	4 325	8 000	8 000	8 000	8 000	0
23401	Trafikkøysing Leikanger barneskule	500	2 500	0	0	0	0
23402	Gatelys - utskifting	2 000	1 500	1 500	15 000	1 500	0
23403	Oppgradering av Kvålevegen/gangvegar	0	15 000	5 000	0	0	0
23504	VA Normes	500	20 700	0	0	0	0
23912	Grunnkjøp/sal - rammeløyving	1 000	1 000	1 000	10 000	1 000	0
NY	Barnehage Leikanger	0	0	0	0	500	0
NY	Musikkbinge Kaupanger	0	50	0	0	0	0

NY	Renseanlegg Sogndal	0	1 000	0	0	0	0
	Avslutta prosjekt	118 876	0	0	0	0	84 661
SUM varige driftsm. A2-23		155 242	194 750	430 500	243 000	108 800	84 669
1965	Kyrkjestove Kaupanger gravlund	3 700	10 000				10 000
22800	Investeringsbehov kyrkjeleg fellesråd – rammeløyving	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Sum tilskot til andre sine investeringar		4 700	11 000	1 000	1 000	1 000	14 000
21800	Eigekapitaltilskot KLP	2 880	2 800	2 800	2 800	2 800	3 788
	Sogn utvikling 1mnok, eiga sak	1 000					
Sum aksjar og eigendelar		3 880	2 800	2 800	2 800	2 800	3 788
NY	Forskottering av spelemidlar	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	
Sum utlån av egne midlar		3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	

3. Ramme for opptak av lån i 2024 vert på totalt kr 225 340 000
  - a. Lån til investeringar i 2024 kr 165 340 000, jf. kommunelova § 14-15.
  - b. Lån til vidare utlån i 2024 kr 60 000 000, jf. kommunelova § 14-17.

4. Med heimel i eigedomskattelova §§ 2 og 3, vert det fatta fylgjande vedtak om utskriving av eigedomsskatt i Sogndal kommune for 2024:
  - a. Utskrivingsalternativ for 2024, skatt skal skrivast ut på: Faste eigedomar i heile kommunen (eigedomskattelova § 3 fyrste ledd bokstav a). Det skal også skrivast ut skatt på dei særskilde skattegrunnlaga frå tidlegare «verk og bruk» i dei tre tidlegare kommunane, redusert med seks sjuandedelar i 2024 (overgangsregel til eigedomskattelova §§ 3 og 4 første ledd første punkt).
  - b. Skatteetaten sitt formuesgrunnlag vert nytta for utskriving av skatt på bustadeigedomar (eigedomskattelova § 8 C-1).
  - c. Fritak frå eigedomsskatt: Eigedomar som i 2023 har fått fritak etter eigedomskattelova §§ 7 bokstav a og bokstav b får tilsvarande fritak i 2024. Fritak etter eigedomskattelova § 7 kan bli gjeve til andre kvalifiserte eigedomar etter søknad, før utskriving finn stad i 2024.
  - d. Skattesatsar for 2024: Generell sats på 7 promille for heile kommunen (gjeld næringsseigedom, energianlegg, tomter osv.). Skattesats på 3,6 promille for bustadeigedom og fritidseigedom i heile kommunen. Skattesats på dei særskilde skattegrunnlaga er 7 promille i heile kommunen (overgangsregel til eigedomskattelova §§ 3 og 4 første ledd siste pkt.).
  - e. Tal terminar: Eigedomsskatten skal betalast over 2 terminar (eigedomskattelova § 25).

5. Økonomiplan 2025, 2026 og 2027 vert vedteken i samsvar med løyving skjema presentert i vedtakspunkt 1 og 2.

6. Klimabudsjett med oppdatert tiltaksplan for 2024-2027 vert vedteke slik det ligg føre i vedlegg.

7. Prishefte 2024 for Sogndal kommune vert vedteke slik det ligg føre i vedlegg. Kommunedirektøren får fullmakt til eventuell oppretting og mindre justeringar av satsane.
8. Dokumentet «Årsbudsjett 2024 /økonomiplan 2024-2027» med vedlegg utgjer det overordna styringsdokumentet for den kommunale verksemda for åra 2024-2027.

Vedlegg:

- 1 Kontrollutvalet sitt framlegg til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet for 2024
- 2 Utkast til prishefte 2024
- 3 Utkast til klimabudsjett 2024
- 4 Momentum Budsjettnotat - Sogndal kommune 2024 (2023_09_20)
- 5 Utkast til årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

SAKSFRAMSTILLING

---

1. Samandrag av budsjett og økonomiplan

Budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 for Sogndal kommune er utarbeidd av finansutvalet. Budsjettarbeidet i finansutvalet har vore gjennomført med eit arbeidsdokument til kvart møte, der finansutvalet suksessivt har teke stilling til viktige prinsipp i årsbudsjettet og økonomiplan.

Det har vore 6 møte i finansutvalet i 2023. Kommunedirektøren har på bakgrunn av finansutvalet sitt arbeid og prosessvedtaka som er gjort, utarbeidd eit samla budsjett-/økonomiplandokument. Når det i tabellar vert referert til budsjett 2023, så er det opphavelig budsjett 2023 som vert presentert.

2024 er det femte driftsåret i nye Sogndal kommune og driftssituasjonen er framleis krevjande. Budsjettet syner eit negativt netto driftsresultat i 2024 på 20,3 mill. kr. I 2026 og 2027 er det innarbeidd innsparingskrav på høvesvis 30 og 32 mill. kr. Innsparingane er lagt på fellesområdet for avsetting til lønsoppgjer og skal konkretiserast gjennom omstillingsprosjektet «SK 2027». Netto driftsresultat er som følgje av innsparingskrava positivt i 2026 og 2027.

Noko av underskotet i drifta i 2024 kan forklarast ved at kommunen byggjer ned sjølvkostfond innan vatn og avløp. I tillegg er ein del innsparingskrav som tidlegare har vore lagt på sektor redusert, og fører til høgare bruk av disposisjonsfond for å saldere budsjettet. Reduserte innsparingskrav i 2024 og 2025 betyr ikkje at

omstillingsbehovet på sektorområda er blitt mindre, men berre at det trengst meir tid og ein annan strategi for å klare omstillingane. Kommunedirektøren tilrår å rigge eit større omstillingsprosjekt «SK2027» med innsparingskrav i 2026 og 2027. «SK 2027» skal vere tufta på tillitsreforma og som skal bidra til å konkretisere og gjennomføre omstilling og innsparing. Det er krevjande å frigjere tid i kvardagen, for den einskilde leiar og tilsett til å drive utviklings- og forbetningsarbeid. Metodikken som ligg i tillitsreforma skal bidra til å fastsette rammer og mål for omstilling og bidra til trygg gjennomføring.

Driftsresultatet i 2024 vort saldert ved bruk av disposisjonsfond. Kommunedirektøren tilrår netto bruk av disposisjonsfond i 2024 på 12,3 mill. kr.

Det planlagt særleg ei stor investering i planperioden. Samla investeringsramme i planperioden er på 1102,7 mill. kr. Dei største prosjekta er ny skule i Sogndal sentrum, ny barnehage på Kaupanger, Saften samfunns-, kultur og administrasjonslokale på Leikanger og investeringar på sjølvkostområda vatn og avløp. Prioriteringane som er gjort i økonomiplan for 2023-2026 er i stor grad vidareført. Det få nye prosjekt som er innarbeidd. Nesten alle investeringar i økonomiplanperioden er i lånefinansiert. I planperioden aukar gjeldsgraden til over 100 %. Låneramme for startlån er vidareført med 60 mill. kr i 2024, 2025 og 2026, men redusert til 30 mill. kr i 2027.

Finansutvalet vedtok i møte 08.06.23 investeringsprogram for 2024-2027. Etter handsaming i finansutvalet er ramme for forskottering av spelemidlar jf. vedtak KS-sak 29/22 i møte 23.06.23, innarbeidd i budsjettet med ei årleg ramme på 3 mill. kr. Det er lagt inn 1 mill. i planleggingsmidlar i 2026 for barnehage Leikanger jf. FINU 08.06.23. Barnehage Kaupanger er kostnadvurdert på nytt. Nokre endringar i VA prosjekt, samt at fleire prosjekt som vart teke ut i andre tertial 2023 er tatt inn att.

Kommunen har motteke anmodning frå IMDI om å busette 160 flyktningar i 2024. I budsjettering av integreringstilskot og utgifter til flyktningararbeidet er det lagt til grunn 50 mill. kr i budsjett og økonomiplan 2024-2027. Busetting av 100 flyktningar kan gje integreringstilskot på opp i mot 70 mill. kr. Kommunestyret skal svare på anmodinga frå IMDI innan februar. Budsjett 2024 må justerast etter KS-sitt vedtak i februar.

Høge levekostnader gjer at fleire opplever trongare økonomi. Auken på 1 mill. kr i ramme til økonomisk sosialhjelp vedteke i andre tertial 2023, er vidareført i 2024.

Endringar sidan finansutvalet sitt møte 9.11.23 (arbeidsdokument 5/23)

Kommunedirektøren vil opplyse om at det er gjort følgjande endringar i framlegget til framlegg til budsjett i høve dei vedtaka som finansutvalet gjorde i arbeidsdokument 5/23.

Sentrale inntekter - eigedomsskatt:

Prognose i arbeidsdokument 5/23 var feil og er korrigert. Prognose som ligg til grunn i utkast til budsjett er fakturert eigedomsskatt 2023, pluss forventa auke lagt til grunn i ØP 2023-2026. Ny oppdatert prognose er ikkje tilgjengeleg før skatteetaten legg fram nye tal i desember.

Eigedomsskatt	Rekneskap 23	Budsjett 2024	ØP 2025	ØP 2026	ØP 2027
Endring ØP 23-26		-13 429 461	-19 827 461	-21 437 461	-21 437 461
Sum eigedomsskatt	-78 952 539	-92 382 000	-98 780 000	-100 390 000	-100 390 000

Auken i eigedomsskatt frå opphaveleg budsjett 2023 til 2024 er på 17,4 mill. kr.

Sentrale inntekter og utgifter:

Ny prognose på renter og avdrag har ført til noko reduserte netto finansutgifter i endeleg framlegg til budsjett og økonomiplan.

Prognose på integreringstilskotet er justert ned til 50 mill. kr, slik at prognose på inntekter samsvarer med budsjetterte utgifter.

Sektorområda - prisvekst:

I samsvar med finansutvalet sitt vedtak i arbeidsdokument 5 er prisvekst på sektorane justert ned frå 3 til 2 prosent. Samla reduksjon på sektorane er 3,8 mill. kr. Fordelinga per sektor er slik:

Redusert komp. for prisvekst	Beløp i kr
Administrasjon	-101 000
Oppvekst	-936 000
Helse	-1 000 000
Plan og teknisk	-1 107 000
Samfunn, kultur og innovasjon	-664 000
SUM	-3 808 000

Sektorområda - sjølvkost:

Fondsbruk på vatn og avløp er oppdatert i økonomiplan i tråd med sjølvkostbudsjett frå Momentum. Dette påverkar sektorramma til plan og teknisk. Budsjettnotat ligg ved saka.

Sektorområda – innsparingskrav:

Det er lagt inn konkrete innsparingskrav på høvesvis 30 og 32 mill. kr i 2026 og 2027 på fellesområde for lønnsavsetting og pensjon. Innsparingane skal konkretiserast gjennom «SK2027».

Investeringar:

Budsjett skuleutbygging Sogndal sentrum er redusert med 29 mill. kr i 2024 til 31 mill. kr. Budsjett for 2025 er auka tilsvarende. Totalkostnadsramme på 530 mill. kr er uendra.

Budsjett musikkbinge Kaupanger er redusert til 50 000 kr. Resten vert finansiert i 2023. Totalkostnad for prosjektet er inntil 0,2 mill. kr.

Andre bestillingar frå finansutvalet:

Finansutvalet bad kommunedirektøren vurdere totalkostnadsramme for ny barnehage på Kaupanger på 38 mill. kr. Ei vurdering vart lagt fram i arbeidsdokument 6/23. Framlegget er ikkje innarbeidd i framlegg til budsjett.

Finansutvalet bad kommunedirektøren gjer ei ny vurdering av Saften-prosjektet. Vurderinga ligg i arbeidsdokument 6/23. Kommunedirektøren har ikkje innarbeidd endringar i framdrift eller omfang av prosjektet.

Kommunedirektøren har undervegs i budsjettarbeidet lagt fram vurderingar av ulike tiltak. Vurderingane i dei konkrete spørsmåla ligg i sakene til finansutvalet.

Innspel til budsjett frå andre:

Innspel som er kome i budsjettprosessen er lagt ved arbeidsdokumenta til finansutvalet.

Kommunale råd

Dei kommunale råda har fått informasjon om budsjettprosessen og fått invitasjon til å gje innspel til budsjettet. Eldrerådet, friluftsrådet og kulturrådet har gitt innspel til budsjett. Innspela er lagt fram for finansutvalet. Dei kommunale råda vert oppmoda om å gje uttale budsjettframlegget frå formannskapet, som vert lagt ut for ettersyn.

Kontrollutval

Etter forskrift om kontrollutval § 18 skal kontrollutvalet utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Budsjettforslaget skal følgje formannskapet si innstilling til kommunestyret.

Kontrollutvalet si saksframstilling og saksprotokoll i sak 17/2023 -Framlegg til budsjett for kontrollutvalet for 2024, ligg ved saka

Sogn regionråd

Kommunen har motteke brev om kontingent for Sogn regionråd 2024. Framlegget er innarbeidd i utkast til budsjett. I tillegg har kommunedirektøren tilrådd å auka utgifter til Sogn interkommunale oppgåvefelleskap (KO) med 0,8 mill. kr. Samstundes er det lagt inn sala av tenester til Sogn KO på 0,8 mill. kr.

Sogndal kyrkjelege fellestråd

Utkast til budsjett og økonomiplan for Sogndal kyrkjelege fellestråd er lagt ved arbeidsdokumenta til finansutvalet. Finansutvalet vedtok å auke tilskotet med 0,45 mill. kr. auken kjem i tillegg til auken på 0,15 mill. kr som kommunestyret vedtok i andre tertial 2023, og som er vidareført. Kommunal deflator ligg til grunn for generell auke av tilskot.

Andre innspel frå private, lag og organisasjonar:

Innspel som er motteke undervegs i budsjettarbeidet er lagt ved arbeidsdokumenta til finansutvalet. Innspel som kjem i perioden budsjettet ligg ute til offentleg ettersyn vert sendt til kommunestyret sine medlemmar før endeleg handsaming.

Prishefte

Prisheftet for 2024, som syner prisar på kommunale tenester, er blitt oppdatert og følgjer som vedlegg. Prisar er justert med anten kommunal deflator 4,3%, generell

prisvekst 3,4%, KPI september 2022 til september 2023 3,3% eller justert i tråd med statlege satsar. Korleis reguleringa skjer er presisert i prisheftet som ligg ved.

I budsjett 2023 vart det vedteke ein større gjennomgang av prisheftet. Gjennomgang av prishefte har ikkje ført til omfattande endringar, og kommunedirektøren har difor vurdert at endringane kan vedtakast i samband med budsjett og ikkje krev eiga høyring og vedtak.

Klimabudsjett

Klimabudsjett er eit styringsverktøy for å oppnå klimagassreduksjon etter kommunen sine vedtekne klimamål. Det inneheld konkrete tiltak og handlingsplan for å oppnå måla og fordeler ansvaret for gjennomføringa på kommunen sine sektorar og tenesteområde. I den grad det er mogeleg skal me i klimabudsjettet også anslå effekten av dei ulike tiltaka og synleggjere utsleppsreduksjon som følgje av tiltaka.

Klimamåla

Sogndal kommune har følgjande hovudmål knytt til reduksjon av klimagassutslepp:

- 1 Direkte utslepp frå kommuneorganisasjonen: Nullutslepp frå kommuneorganisasjonen i 2030.
- 2 Indirekte utslepp frå kommuneorganisasjonen: Redusere indirekte utslepp frå kommuneorganisasjonen med 50 % i 2030 samanlikna med 2021-nivå.
- 3 Indirekte utslepp frå energibruk: Redusere indirekte utslepp frå energibruk i kommunale bygg med 40 % i 2030 samanlikna med 2021-nivå.
- 4 Direkte utslepp frå kommunen som geografisk område: Redusere direkte utslepp i kommunen med 60 % samanlikna med 2016-nivå.

Klimabudsjettet syner også delmål knytt til kvart hovudmål.

Klimabudsjettet skal følgje årshjulet til økonomibudsjettet i kommunen med statusrapportering kvart tertial.

I samband med budsjettarbeidet 2024 og rullering av økonomiplan 2024-2027 er handlingsplanen oppdatert. Klimabudsjettet ligg ved saka

2. Samla vurdering

Med dagens inntekter er det naudsynt å redusere driftsnivået med 40-50 mill. kr for å nå dei vedtekne økonomiske måltala for Sogndal kommune. Utgreiingar og rapportar som dei siste åra er utarbeidd innanfor oppvekst og innanfor helse og omsorg, er nyttig grunnlagsmateriale for omstillingsarbeidet og «SK2027». Det er naudsynt med god forankring både politisk, i tenestene, i organisasjonane for å lukkast med denne omstillinga.

Det makroøkonomiske biletet med auka rentekostnadar, relativt høg prisvekst og mindre global stabilitet, gir lite grunn til å tru at ein kan vente drahjelp i åra som kjem.

Kommunen må tvert om bu seg på større økonomisk uvisse og meir drastiske endringar frå år til år.

Kommunedirektøren er saman med dei tillitsvalde samde i at arbeidet med å vri organisasjonen til eit tillitsbasert operativsystem er den viktigaste oppgåva for kommunen, no og i åra som kjem. Dette fordi det er gjennom å lukkast med det tillitsbaserte at me vil klare å omstille oss til å møte den framtida som kjem - med færre hender, dårlegare økonomiske rammevilkår, og nye krav og forventingar til dei kommunale tenestene. Partssamarbeidet har lagt til grunn at alle løysingar må vurderast for å oppnå dette, også når det betyr organisatoriske endringar. Ved å sette innbyggjaren først, bruke det til å utfordre oss sjølv på måten me jobbar på og til slutt sette nye rammer saman med ei tydeleg hypotese som adresserer korleis - så vil ein kunne gjere kloke og opplyste val av løysingar, og sette desse raskt ut i live. I ein organisasjon som praktiserer tillitsbasert leiing, vil endringstakta alltid bli auka.

Tillitsbasert leiing er eit nytt omgrep for mange, og me ser noko forvirring både hjå leiarar, tilsette og innbyggjarane. Det å sortere rammer frå korleis me løyser oppgåvene, er ein ny måte å tenke på for mange. Nokre trudde det skulle bli mindre leiing, og vert overraska når leiarane vert tydelegare enn nokon gang på å ramme inn og formulere forventningar. Andre har vore så lite van med å få vere med å bestemme korleis ein skal løyse oppgåvene sine, at ein ikkje veit kvar ein skal starte. Dette vil gå seg til, og bli brukt mykje tid på framover slik at alle vert trygge - i sitt eige tempo. Ein har blitt samde om følgjande føresetnadar for arbeidet:

- alle prosessar skal vere nedanfrå og opp
- alle deltakarane i partssamarbeidet er solidarisk ansvarleg for å informere, kommunisere og gje kontekst til sine
- tidleg medverknad betyr at ein startar med å identifisere og forstå problema i fellesskap
- me skal snakke med kvarandre, ikkje om kvarandre
- me skal bruke partssamarbeidet til å utvikle oss i lag som gruppe
- me står oftare saman om sakene me jobbar med
- arbeidsforma er skalert til teneste/avdelings-leiar + verneombod + tillitsvald
- me viser fram fleire gode døme
- me gjennomfører undersøkingar av korleis partssamarbeidet fungerer/vert opplevd

Bakteppet for dette er at partssamarbeidet er samde om:

- den beste innsikta kjem nedanfrå og opp, ikkje ovanfrå og ned
- partane i partssamarbeidet ikkje er motstandarar, men kvarandre sine viktigaste medspelarar
- når ein vel å gje tillit, så får ein tillit tilbake

Ved å sette innbyggjaren først, bruke det til å utfordre oss sjølv på måten me jobbar på, og til slutt sette nye rammer saman med ei tydeleg problemhypotese som adresserer korleis - så vil ein kunne gjere kloke og opplyste val av løysingar, og sette desse raskt ut i live.